

Titel: Om substans, specielt indholdssubstans, [Uldall] 035-0150

Citation: "Om substans, specielt indholdssubstans, [Uldall] 035-0150", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_035-shoot-wacc-1992_0005_035_Uldall_0150_p1_bP0_TB00004/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Hj 3.1.53

Om substans, specielt indholdesubstans.

1. ad U 20.11.52: Skal det forstås saaledes, at konematen og fonematen nu er termini, ikke for manifestationen af hhv. plerematen og konematen, men for 'dimensionerne'; f. eks. s. 2: tænkes 'front', 'back', 'groove', 'split' hver især benævnt et fonemate? Eller tænkes, forudsat min issus-analyses rigtighed, størrelser som 'til', 'fra', 'kohærens', 'inkohærens' benævnt konematem? (Altså principielt = 'distinctive features'.)

Vil, i bekræftende fald, termerne fonem og grafem, med tilpænjning til hovedvunden bemærkelse, være at opgive?

2. Jeg slutter mig/til ^{forby} formodningen OG 1.27, hvorefter indholdesubstansen er 'a body of opinion' (bundet til en bestemt kultur). Dette har utvivlsomt været indset tidligere, omend aldrig klart. En af hovedvanskelighederne ved at arbejde med indholdesubstansen er først og fremmest, at dette område, ogsaa for os selv, i fantastisk grad er overlejret med diverse traditionelle videnskabsfordomme. Eksempel 'the dog is asleep' er godt, fordi det skulde kunne vise usammenhængen af fysikalistisk verifikation; 'hunden' er naturligvis noget væsensforskelligt i forskellige kulturer, indtager forskellig plads i den struktur, som er 'the body of opinion'; og herved står hunden ganske paa linie med fysikalistisk meningsløse indholdesubstansstørrelser som 'enhjørning' eller 'engel'. Der er vel i eksemplet 'the dog is asleep' ikke blot forudsat 'that the animal "is" a dog', men ogsaa at der overhovedet i en vis forstand "findes" "dogs": at denne klasse paa en vis maade er et erkendt led i kulturen. Vel at sige principielt et potentielt led, jf. enhjørningen og englen: det er noget der kan 'troes paa' i den foreliggende kultur - ikke noget der nødvendigvis 'troes paa' af enhver. Og at hunden tilfældigvis lader sig fysisk verificere, er irrelevant for den semantiske bestemmelse selv om det vel maa gælde her ligesom i den lydige udtryksubstans, at man vælger den blandt mulighederne, som stemmer bedst med den fysiske verifikation, i de tilfælde hvor en saadan kan foretages).

3. En anden hovedvanskelighed ved at arbejde med indholdesubstansen er som bekendt at en plerematisk analyse aldrig er foretaget. Men ovenstående overvejelser er allerede i høj grad relevante for WW den plerematisk analyse. 'Hunden' er 'hunden i en given kultur', den skal bestemmes antropologisk, ikke som zoologisk species, og dens plerematisk definition angaar derfor dens ydelse.

Leistung, som det siges i en tysk tradition der har rødder hos Humboldt. Hos Assmann 1.92 (1925) hedder det: 'Der Ofen' spædet uns Wärme, 'der Hund' beschützt unser Haus und macht uns durch sein Bellen auf drohende Gefahren aufmerksam; 'der Hahn' verkündet uns mit seinem Krähen den nahenden Tag ...

4. En WW semantisk plads indenfor 'body of opinion' forklarer ofte udmærket dens fremherskende 'overførte' betydninger, jf.

W. H. J.